

VELOV - BELEIDSPLAN 2015-2018

VELOV, de beroepsvereniging voor lerarenopleiders in Vlaanderen, beoogt de ondersteuning van lerarenopleiders aan universiteiten, hogescholen, en centra voor volwassenenonderwijs én van iedereen die ook daarbuiten betrokken is bij de opleiding, begeleiding en nascholing van leraren.

VELOV wil vanuit haar **PLATFORM- EN COMMUNICATIEFUNCTIE** een dynamisch netwerk vormen dat meedenkt en een standpunt inneemt in onderwijskwesties met betrekking tot de lerarenopleiding, dit zowel nationaal als internationaal.

Daarnaast wil VELOV vanuit haar **ONTWIKKELFUNCTIE** een innovatief en actief expertisecentrum zijn dat lerarenopleiders tools aanreikt voor professionalisering.

In dit beleidsplan worden de verschillende rollen die VELOV als innovatieve organisatie wil spelen, toegelicht.

DE PLATFORM- EN COMMUNICATIEFUNCTIE VAN VELOV.....	3
PLATFORMFUNCTIE.....	3
COMMUNICATIEFUNCTIE.....	5
DE ONTWIKKELFUNCTIE VAN VELOV.....	6
OPLEIDINGSTRAJECTEN	6
TEAMGERICHTE PROFESSIONALISERING	8
VELOV-LEERGEMEENSCHAPPEN	10
STUDIEDIENST.....	14
CONFERENTIES	15

DE PLATFORM- EN COMMUNICATIEFUNCTIE VAN VELOV

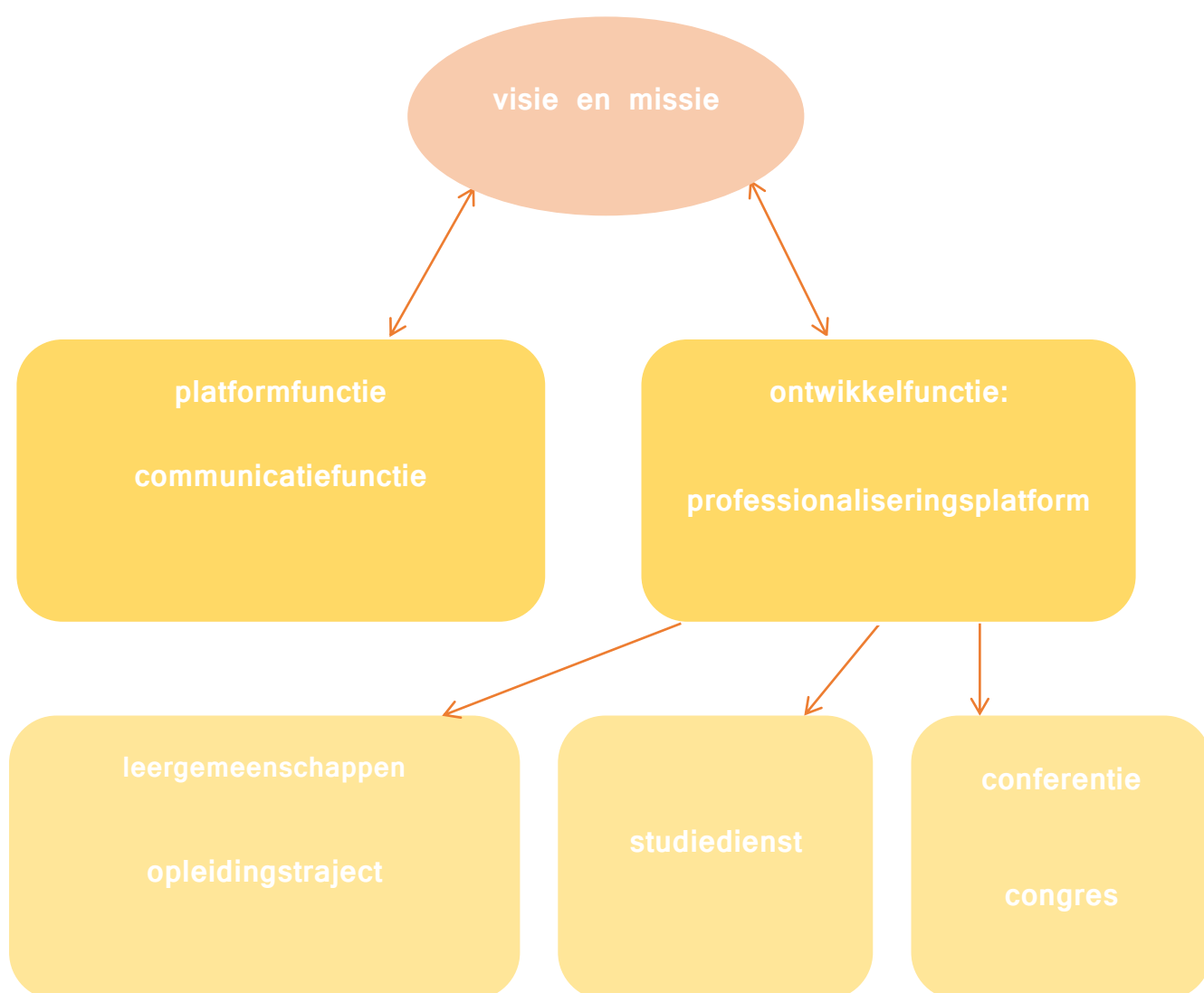
Lerarenopleiders staan aan het hoofd van de onderwijsketen: goed gevormde leerlingen dankzij goed gevormde leraren, goed gevormde leraren dankzij goed gevormde lerarenopleiders. Om een coherente en kwaliteitsvolle lerarenopleiding te realiseren, is **blijvende professionalisering van lerarenopleiders** absoluut noodzakelijk.

PLATFORMFUNCTIE

Vanuit haar platformfunctie ondersteunt en organiseert VELOV FORA om kennis en ervaringen met collega's te delen. Om de platformfunctie verder uit te bouwen en de efficiënte werking ervan te bevorderen, dienen we de **INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR** verder uit te tekenen. Dit met een duidelijke positionering van **het professionaliseringsplatform**: de leergemeenschappen, een opleidingstraject, professionele leergemeenschappen, een studiedienst en de conferentie en het congres, waarin de kern van onze mission statement concreet vertaald wordt.

VELOV

Figuur: Globale organisatiestructuur VELOV

COMMUNICATIEFUNCTIE

Belangenvereniging

VELOV beoogt ten volle de opdracht van belangenbehartiging op te nemen. Hiertoe zorgt ze voor transparantie over de rol en de functie van de lerarenopleider in het onderwijsveld, het maatschappelijke veld en het beleid. Concreet wil VELOV in discussies zoals over de hervorming van de lerarenopleiding en het loopbaandebat, zowel de belangen van de lerarenopleiders verdedigen als een adviserende partner van de overheid zijn.

Externe communicatie

Om VELOV meer zichtbaar te maken als beroepsvereniging in Vlaanderen, dient de website verder uitgebouwd te worden tot een dynamisch en interactief platform met actueel onderwijsnieuws en duiding. Daarnaast wil VELOV via diverse (sociale) media proactief bijdragen aan het nadenken over onderwijs en de rol van de lerarenopleider daarin aan de hand van opiniebijdragen, artikels, reacties, onderwijsexperts etc.

Internationale samenwerking

Internationale samenwerking is belangrijk voor een professionele netwerkorganisatie. VELOV zet dan ook in op een sterke internationale inbedding van het “beroep van lerarenopleider”: de samenwerking met VELON wordt geïntensifieerd en mogelijkheden tot samenwerkingsverbanden met o.a. NAFOL (Norwegian National Graduate School), MOFET (Israëlisch opleidingstraject) en Info-Ted worden nagegaan.

DE ONTWIKKELFUNCTIE VAN VELOV

Professionele ontwikkeling van lerarenopleiders wordt nog te weinig ondersteund. VELOV wil borg staan voor passende **PROFESSIONALISERING** van lerarenopleiders. Een lerarenopleider moet de mogelijkheid hebben om gerichte individuele keuzes te maken om zich verder professioneel te ontwikkelen. Dit komt de tevredenheid en de uitvoering van de opdracht als lerarenopleider ten goede. Tegelijkertijd moeten deze individuele behoeften en de behoeften van het team op elkaar afgestemd worden: teams van lerarenopleiders zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van toekomstige leraren. Ook teams van lerarenopleiders moeten over voldoende autonomie beschikken om de professionaliseringsnoden van het team te onderkennen en er een antwoord op te bieden.

Om aan deze noden tegemoet te komen, wil VELOV haar dienstverlening vormgeven door de uitbouw van een **OPLEIDINGSTRAJECT**, **PROFESSIONELE LEERGEMEENSCHAPPEN** en een **STUDIEDIENST**. Ook haar jaarlijkse **CONFERENTIE** en het 3-jaarlijkse internationaal congres samen met VELOV passen in dit kader. Samenwerking met partners die expliciet inzetten op professionalisering van lerarenopleiders is hierbij noodzakelijk.

OPLEIDINGSTRAJECTEN

VELOV wil **NETOVERSCHRIJDENDE OPLEIDINGSTRAJECTEN** voor lerarenopleiders uitbouwen en stimuleren. VELOV onderhoudt hiertoe structureel contacten met andere stakeholders (de overheid, de instellingen voor lerarenopleiding, de vormingsaanbieders, etc.) om naast haar bottom-up benadering in overleg met de partners een coherent professionaliseringsbeleid voor

lerarenopleiders in Vlaanderen uit te tekenen. Vanuit een duidelijke visie op de opdracht van lerarenopleiders en vanuit de behoeften van de stakeholders en de beroepsgroep zal VELOV zelf een aanbod ontwikkelen, sturen en/of stimuleren. Voor beginnende lerarenopleiders wil VELOV ondersteunend en stimulerend werken bij een opleidingstraject dat over alle opleidingsinstellingen heen georganiseerd wordt, en waarbij er afstemming met en begeleiding binnen de lerarenopleiding mogelijk is. Dit opleidingstraject kan onder meer resulteren in een Vlaamse opleiding voor lerarenopleiders.

Inhoudelijk is er aandacht voor gedegen **AANVANGSBEGELEIDING** van lerarenopleiders, gebaseerd op Vlaamse en internationale pilotstudies. De competenties die aan bod dienen te komen binnen deze opleiding worden opgesteld op basis van het ontwikkelingsprofiel voor lerarenopleiders, met ruime aandacht voor de noden van de lerarenopleiders.

In haar ambitieus plan wil VELOV de motor zijn van het oprichten van een **PLATFORM VOOR PROFESSIONALISERING VAN LERARENOPLEIDERS**, dat lerarenopleiders gedurende hun ganse loopbaan passende ondersteuning wil bieden. VELOV neemt de tijd om zich hierover grondig te informeren, bijvoorbeeld op basis van bestaande contacten met internationale partners zoals MOFET, NAFOL en Info-Ted. De rol van VELOV is dan in eerste instantie die van het aansturen van verkennende gesprekken over het duurzaam mogelijk maken van een dergelijk opleidings- en instellingsonafhankelijk opleidingstraject voor beginnende en ervaren lerarenopleiders in Vlaanderen. VELOV zet in samenspraak met relevante stakeholders de inhoudelijke,

didactische, en structureel-organisatorische krijtlijnen uit voor het platform, maar staat niet in voor de feitelijke organisatie van het opleidingsaanbod.

TEAMGERICHTE PROFESSIONALISERING

Ondersteunen van beleidsvoerend vermogen van teams

Lerarenopleiders willen als professionals erkend worden. Inherent hiermee verbonden, is een gedeeld leiderschap. Het is belangrijk dat teams van lerarenopleiders voldoende autonoom het professionaliseringsproces, ingebed in een ruimere kwaliteitszorg, kunnen vormgeven. Voor de kwaliteit van en de tevredenheid bij de opdrachttuitvoering moeten lerarenopleiders de mogelijkheid hebben en behouden om gerichte individuele keuzes te maken om zich verder professioneel te ontwikkelen. Verder is het belangrijk om de groei van de individuele lerarenopleider en het team op elkaar af te stemmen, omdat ze samen verantwoordelijk zijn voor het opleiden van (toekomstige) leraren.

Het Ontwikkelingsprofiel voor de Vlaamse Lerarenopleider 2.0 biedt een gezamenlijke taal die stimuleert tot een heldere, constructieve dialoog over het professioneel handelen. Het kan voor transparantie zorgen over de rol en de functie van de lerarenopleider in het onderwijsveld en het beleid. Het verbindt de gemeenschappelijke eigenschappen van lerarenopleiders in zeven rollen: de lerarenopleider als lid van een team, geëngageerde professional, leraar van leraren, begeleider, bruggenbouwer, onderzoekende professional en als beoordelaar. Het profiel is een gebruiksinstrument voor lerarenopleiders die met hun team willen onderzoeken waar zij staan en welke noden zij hebben om zich verder als team te ontwikkelen.

Lerarenopleiders gaan na in welke mate teamleden gebaat zijn bij verdere professionalisering in de breedte, dan wel of specialisatie meer aangewezen is. Dit natuurlijk zonder het individuele engagement van opleiders te beknotten. Ook uit individuele engagementen kunnen sterk innoverende praktijken groeien die de professionalisering van het hele team ten goede kan komen. Voorwaarden hierbij zijn wel een sterke transparantie en openheid van lerarenopleiders naar het brede team toe.

Ondersteunen van professionele leergemeenschappen

VELOV zet in op het ondersteunen van lerende teams van lerarenopleiders binnen de opleiding: opleidingsoverschrijdend en internationaal. Samenwerken in professionele leergemeenschappen vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid om aspirant leraren voor te bereiden op de praktijk en uiteindelijk het leren van leerlingen te verbeteren. Vormen van supervisie, intervisie en collegiale coaching ziet VELOV, omwille van hun flexibiliteit en maatwerk van grote betekenis in de professionalisering van lerarenopleiders. Lerarenopleiders kunnen in het onderzoeken van hun leernoden ondersteund worden door de VELOV-STUDIEDIENST. Het ondersteunen van lerende netwerken gebeurt vraaggestuurd en kan zowel betrekking hebben op het proces (hoe effectief een lerende gemeenschap creëren) als een vraag naar inhoudelijke expertise.

Installeren en ondersteunen regionale Curriculum Design Teams

Curriculumontwikkeling gebeurt binnen lerarenopleiders design teams. Lerarenopleiders ontwerpen samen de curricula. Omwille van de hervorming van de lerarenopleiding, gaat hier bijzondere aandacht uit naar het ontwerpen van passende opleidingstrajecten voor elke doelgroep. Het delen van de expertise van de cvo's op het vlak van trajecten op maat is essentieel.

VELOV-LEERGEMEENSCHAPPEN

VELOV organiseert zelf netoverschrijdende leergemeenschappen en nodigt ook andere bestaande of nieuwe lerende netwerken uit om met ondersteuning van VELOV een professionele leergemeenschap uit te bouwen. Op die manier beogen we om professionalisering dicht bij de noden, interesses en contexten van lerarenopleiders aan te laten sluiten.

Leergemeenschap Project Algemene Vakken

De leergemeenschap zet zich in voor de *waardering van het beroepsonderwijs* in de maatschappij. Zo schreef ze naar aanleiding van de peilingsproeven PAV een memorandum, dat belangrijke topics over het beroepsonderwijs en Project Algemene Vakken belichtte.

Lerarenopleiders PAV leren van elkaar door *intervisie* over werkzorgen uit hun praktijk. De invalshoeken van collega-lerarenopleiders, pedagogisch adviseurs en medewerkers van de Entiteit Curriculum dragen bij tot professionele groei.

Binnen de leergemeenschap worden voorbeelden van goede praktijk gedeeld en kritisch besproken. Naar de toekomst toe beogen we *co-design* van curricula PAV.

Leergemeenschap ‘de lerarenopleider als teamspeler’

In deze leergemeenschap wordt expertise over de rol van de lerarenopleider als *teamspeler* gedeeld en verder opgebouwd. Ze voorziet in een *overkoepelend design team*, waar intervisie tussen de verschillende opleidingen gestimuleerd wordt. Binnen de leergemeenschap worden professionaliseringsinitiatieven voor ondersteuning van teams en professionele leergemeenschappen uitgewerkt.

Leergemeenschap internationalisering

De leergemeenschap Internationalisering werkt aan de opbouw van expertise met betrekking tot de *internationalisering van de lerarenopleiding*. De leergemeenschap wil dit doen door de krachten te bundelen in een netwerk. Professionalisering en innovatie gebeuren immers via samen delen, opbouwen en genereren van kennis en via het bouwen van bruggen tussen lerarenopleiders, lerarenopleidingen en externen. De focus van de activiteiten ligt op internationalisering van het curriculum binnen alle verschillende vormen van lerarenopleidingen.

Daarom wordt er onder meer gemikt op sterke internationale en of Europese partnerschappen, de omkadering van mobiliteit en de internationalisering aan de thuisinstelling.

Leergemeenschap vakdidactiek

De professionele leergemeenschap vakdidactiek van VELOV is er op gericht om de gezamenlijke initiatieven van de Expertisenetwerken en het Regionaal Platform op het vlak van vakdidactiek voort te zetten. De leergemeenschap denkt na over de plaats van vakdidactiek in de opleiding van leraren en lerarenopleiders ondersteunen bij het ontwikkelen van opleidingsdidactiek voor (een specifieke) vakdidactiek.

Leergemeenschap digitaal leren

Digitaal leren stelt lerarenopleidingen voor meerdere uitdagingen. *Open education, distance learning* en *blended learning* voor het onderwijs van de lerarenopleidingen zelf zijn hot topics. Daarnaast blijkt uit internationaal onderzoek dat er een kloof bestaat tussen de manier waarop ICT-integratie aan bod komt in de meeste lerarenopleidingen en wat er van toekomstige leraren verwacht wordt inzake multimediale geletterdheid, mediawijsheid en de inzet van digitale middelen. We zijn dus eveneens aan zet voor 'congruent teaching' inzake vakdidactische ICT-integratie in het onderwijs. Recente visitatieverslagen van Vlaamse lerarenopleidingen bevestigen deze kans. De VELOV leergemeenschap Digitaal Leren wil een *community of practice* worden zodat expertise, ervaringen en ideeën kunnen gedeeld en afgetoetst worden. Aanvullende thematische evenementen die door de leergemeenschap georganiseerd worden spreken een breed publiek van lerarenopleiders en leraren aan.

Leergemeenschap filosoferen

Filosoferen met kinderen en jongeren (FMKJ) creëert een krachtige leeromgeving voor zelfstandig leren denken. Filosofische vragen komen voor in alle leergebieden. Een leraar filosoof beschikt naast de klassieke didactische competenties ook over de socratische competenties om een goed filosofisch onderzoeksgesprek te kunnen voeren. Een resolutie van het Vlaams parlement vroeg (2002) het opleiden van bekwame filosofische gespreksleiders aan de lerarenopleidingen. In verschillende lerarenopleidingen is hier de voorbije jaren op de een of andere manier reeds werk van gemaakt. De leergemeenschap wil een competentieprofiel opstellen van een filosofisch gespreksleider, en een opleider van filosofisch gespreksleiders. Daarnaast wordt er ook nagegaan hoe FMKJ verder geïmplementeerd kan worden in het curriculum van de lerarenopleidingen, en wordt expertise uitgewisseld en gedeeld.

De leergemeenschappen kunnen uitgroeien tot *communities of inquiries*. VELOV erkent in deze ook de meerwaarde van de Vlaamse pilot 'de Onderzoekende School?!', waarbij teams van lerarenopleiders, leerkrachten en toekomstige leraren samen onderzoekend aan de slag gaan, zich professionaliseren en tevens bruggen bouwen tussen opleiding en school. De betrachting van dit project is om de leergemeenschappen van ervaren, toekomstige leerkrachten en lerarenopleiders op lange termijn te verankeren in de werking van scholen en hierdoor de professionele ontwikkeling van alle leden op lange termijn te waarborgen.

Door als lerarenopleider nauw betrokken te zijn bij de onderwijspraktijk van leraren en te focussen op een authentieke onderzoeksvraag die belangrijk zijn voor de school, wordt tegelijk aan schoolontwikkeling gewerkt en kan de lerarenopleider zich ten volle ontwikkelen als brede teamspeler die het leren van leerlingen als uitgangspunt neemt in de eigen professionalisering.

STUDIEDIENST

Professionele ontwikkeling van lerarenopleiders werd nog te weinig bestudeerd. Aan de hand van een studiedienst wil VELOV onderzoeksmateriaal en good practices verspreiden. VELOV wil opgebouwde expertise op een duurzame manier behouden door een inhoudelijke kennisdatabank op te bouwen, indien mogelijk in samenwerking met partners, zoals VELON, KlasCement, etc. VELOV maakt deze inhoudelijke databank toegankelijk via de website en verspreidt een nieuwsbrief waarin actueel onderzoek en onderwijstopics worden toegelicht.

Naast het aanleveren van onderzoeksmaterialen, wil VELOV zelf ook verder (praktijk)onderzoek stimuleren en initiëren, waarin zowel opleidings- als vakdidactische thema's een plaats kunnen krijgen en er idealiter vanuit een samenwerking tussen hogescholen, universiteiten en cvo's kan gewerkt worden.

CONFERENTIES

Jaarlijks organiseert VELOV haar grote conferentie over een actuele onderwijsthema. In samenwerking met een bestaand lerend netwerk wordt het vroegere interENW-project 'DAG VAN DE VAKDIDACTIEK' duurzaam verankerd als professionaliseringsinitiatief (leergemeenschap vakdidactiek).

Driejaarlijks vindt er een internationaal VELON-VELOV-congres plaats.

VELOV intensifieert de contacten met ATEE, de Europese zustervereniging van VELOV, door onder meer actieve bijdrages op het jaarlijkse ATEE-congres te verzorgen, in het bijzonder binnen het Research Development Centre "Professionalisering van lerarenopleiders".

Door sterk in te zetten op de PLATFORM-, COMMUNICATIE- en ONTWIKKELFUNCTIE wil VELOV elke lerarenopleider een hart onder de riem steken, zijn belangen behartigen en de kans bieden zich professioneel blijvend te ontwikkelen.

Namens de Raad van Bestuur VELOV

Contact:

Voorzitter: Inge Placklé Inge.Plackle@pxl.be

Ondervoorzitter: Evelyne Coucke Evelyne.Coucke@kisp.be

Ondervoorzitter: Koen De Pryck KoenDePryck@vub.ac.be